

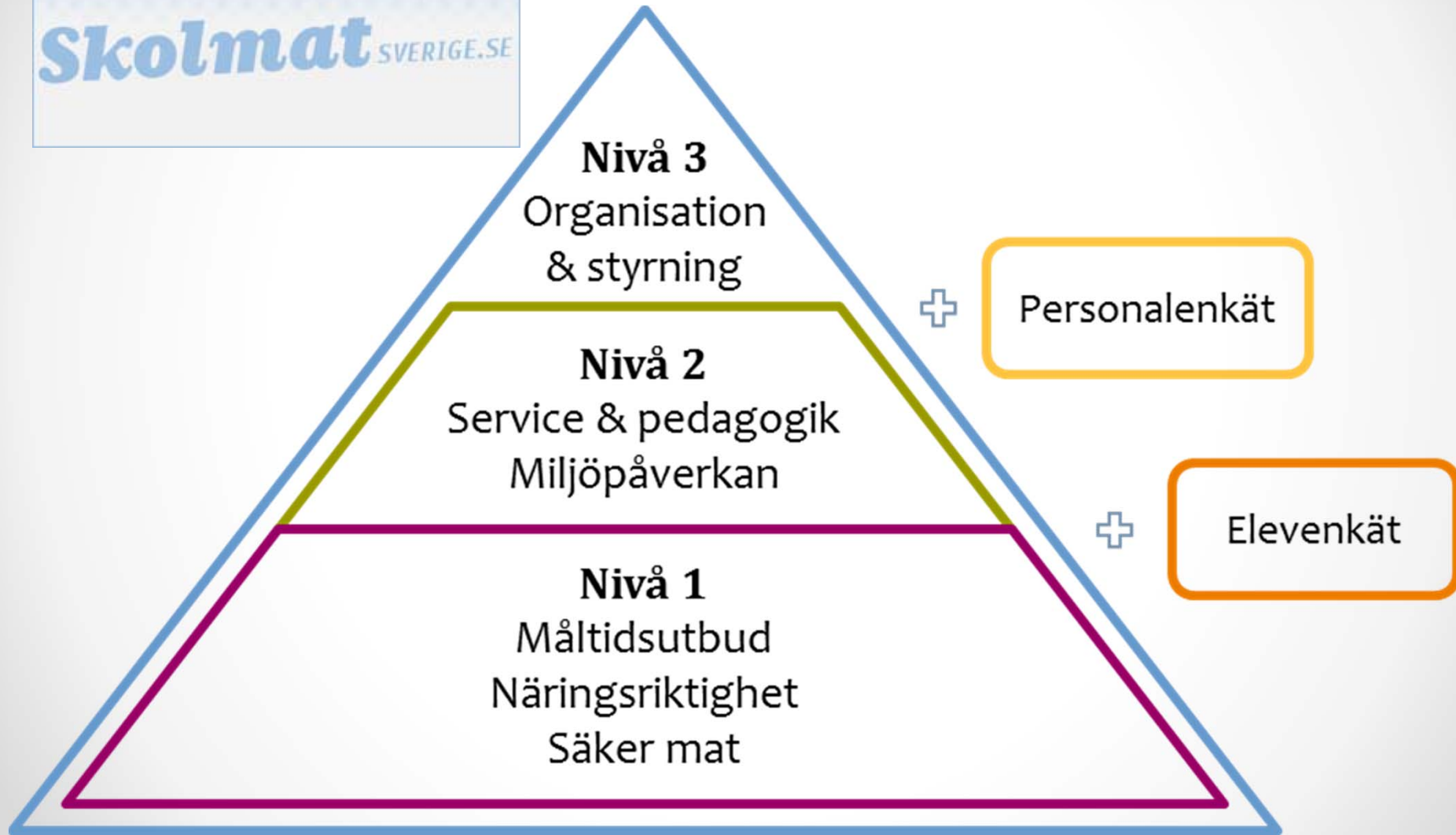
SkolmatSverige.se

Skolmåltidens kvalitet ur helhetsperspektiv

Verktyget

Skolmat SVERIGE.SE

Verktyget

- Hjälper skolor och kommuner att **utvärdera, dokumentera och utveckla** kvaliteten på sina skolmåltider
- Hjälpa till att skapa de bästa förutsättningarna för att eleverna ska **trivas i skolrestaurangen och äta av skollunchen**.
- Utvecklingen har skett sedan 2010 i samråd med experter, myndigheter och centrala aktörer inom området och är kommersiellt obundet.
- Nästan **en tredjedel** av alla grundskolor har kopplat upp sig.

Skolmåltidens kvalitet läsåret 2015/16

...

Måltidsservice, Piteå kommun

Hur utläser man resultatet?

Hur tolkar man poängen?

För varje poängbedömd fråga kan skolan få 2, 1 eller 0 poäng.

2 poäng = Bästa möjliga - bra gjort!

1 poäng = Ok, men inte optimalt - kan förbättras

0 poäng = Mindre bra - kanske någonting skolan kan jobba med?

Lunchutbud

	2 poäng	1 poäng	0 poäng	Poäng 2015	Poäng 2014
Lagad mat erbjuds varje dag	<u>2 rätter eller fler som alla får ta av</u> <u>Varje dag</u>	En rätt som alla får ta av Varje dag, men färre än 5 komponenter	En lagad rätt serveras inte varje dag Inte varje dag	2	2
Salladsbuffé med minst 5 komponenter erbjuds	<u>Varje dag</u>		Inte varje dag	2	2
Bröd och smörgåsfett* erbjuds	<u>Varje dag</u>		Inte varje dag	2	2
Mjök* och vatten erbjuds	<u>Varje dag</u>		Inte varje dag	2	2
Söta drycker erbjuds sällan	<u>Mindre än 1 gång/månad</u>		1 gång/månad eller mer	2	2
Söta bakverk eller glass erbjuds sällan	<u>Mindre än 1 gång/månad</u>		1 gång/månad eller mer	2	2
GRUNDUTBUD	<u>Bra!</u>	Ok, men inte optimalt	Mindre bra		

* Oavsett sort.

Specialkost

	2 poäng	1 poäng	0 poäng	Poäng 2015	Poäng 2014
Alla elever som har behov av en medicinsk specialkost ¹ får en särskilt anpassad rätt	<u>Ja</u>		Nej	2	2
Alla elever med behov av övrig specialkost ² får en lämplig utformad rätt	<u>Ja</u>		Nej	2	2

¹Här menas en kost utan gluten, ägg, mjölkprotein, laktos och/eller fisk.

²Här menas en vegetarisk, vegansk eller halal kost.

Om en elev inte kan äta ett eller flera livsmedel bör dessa ersättas med näringsmässigt likvärdiga livsmedel, och helst i en rätt som liknar den ordinarie rätten.

Frukostutbud

	2 poäng	1 poäng	0 poäng	Poäng 2015	Poäng 2014
En mjölkprodukt (t ex mjölk, fil, yoghurt) eller likvärdigt alternativ erbjuds	<u>Alltid</u>	Minst hälften av gångerna	Mer sällan eller aldrig	2	2
En cerealieprodukt (t ex flingor, müsli, gröt, bröd) erbjuds	<u>Alltid</u>	Minst hälften av gångerna	Mer sällan eller aldrig	2	2
Frukt, bär eller grönsaker erbjuds (ej juice)	<u>Alltid</u>	Minst hälften av gångerna	Mer sällan eller aldrig	2	2
FRUKOSTUTBUD	<u>Bra!</u>	Ok, men inte optimalt	Mindre bra		

Mellanmålsutbud

	2 poäng	1 poäng	0 poäng	Poäng 2015	Poäng 2014
En mjölkprodukt (t ex mjölk, fil, yoghurt) eller likvärdigt alternativ erbjuds	<u>Alltid</u>	Minst hälften av gångerna	Mer sällan eller aldrig	2	2
En cerealieprodukt (t ex flingor, müsli, gröt, bröd) erbjuds	<u>Alltid</u>	Minst hälften av gångerna	Mer sällan eller aldrig	2	2
Frukt, bär eller grönsaker erbjuds (ej juice)	<u>Alltid</u>	Minst hälften av gångerna	Mer sällan eller aldrig	2	2
MELLANMÅLSUTBUD	<u>Bra!</u>	Ok, men inte optimalt	Mindre bra		

SkolmatSveriges Näringskriterier

- SkolmatSverige bedömer skollunchens näringsriktighet utifrån näringskriterier:
 - Fettkvalitet
 - Fiber/fullkorn
 - Järn
 - Vitamin D
- ✓ De näringsämnen som visat sig bristfälliga i svenska barns matvanor och som kan vara svåra att uppnå vid planering av meny och recept.
- ✓ Alla 4 näringskriterier omfattar flera delkriterier, och alla behöver inte nödvändigtvis vara uppfyllda. Den samlade bedömningen inom varje kriterium redovisas längst ner i respektive tabell.
- ✓ Om ett eller flera inte uppfylls rekommenderas en justering av menyn

Fiber/fullkorn

	2 poäng	1 poäng	0 poäng	Poäng 2015	Poäng 2014
Salladsbuffén innehåller vanligtvis*	<u>Minst 3 grova sorter (inkl baljväxter)</u>	2 grova sorter (inkl baljväxter)	Färre än 2 grova sorter (inkl baljväxter)	2	2
När pasta serveras erbjuds fullkornsvarianter	Minst hälften av gångerna	<u>Mindre än hälften av gångerna</u>	Aldrig	1	0
När ris serveras erbjuds fullkornsvarianter	Minst hälften av gångerna	Mindre än hälften av gångerna	<u>Aldrig</u>	0	0
När bröd serveras erbjuds fullkornsvarianter	<u>Minst hälften av gångerna</u>		Mindre än hälften av gångerna	2	2
Bulgur, quinoa, korngryn, matvete eller fullkornscouscous serveras	<u>4 dagar på 4 veckor</u>	1-3 dagar på 4 veckor	0 dagar på 4 veckor	2	1
FIBER/FULLKORN	<u>Uppfyller sannolikt SNR</u>	Kan ha problem att uppfylla SNR	Uppfyller sannolikt inte SNR		

*Delkriteriet väger tyngre i totalbedömningen.

Fettkvalitet

	2 poäng	1 poäng	0 poäng	Poäng 2015	Poäng 2014
Fet fisk serveras	<u>3 dagar på 4 veckor eller oftare</u>	2 dagar på 4 veckor	Mindre än 2 dagar på 4 veckor	2	0
Som smörgåsfett erbjuds	Nyckelhålmärkt lättmargarin, ej över 43%	<u>Smörgåsfett med högst 43% fett, även andra sorter förekommer</u>	Enbart smörgåsfett med över 43%	1	0
Som matfett i matlagningen används	<u>Endast flytande margarin/olja</u>	Både hårt matfett/smör och flytande margarin/olja	Endast hårt matfett/smör	2	2
Dressing/röra baserad på olja erbjuds	<u>Varje dag</u>	1-4 dagar/vecka	Mindre än 1 dag/vecka	2	2
Dressing/röra med mejeriprodukt över 15% fetthalt erbjuds	<u>Aldrig</u>	1-3 gånger/månad	1 gång/vecka eller oftare	2	2
Korv serveras	<u>Högst 3 dagar på 4 veckor</u>	4 dagar på 4 veckor	5 dagar på 4 veckor eller oftare	2	2
Nyckelhålmärkt korv (max 10% fett) serveras	Minst hälften av gångerna korv serveras/alt korv serveras ej		<u>Mindre än hälften av gångerna</u>	0	0
Mejeriprodukter med fetthalt 30% eller mer alternativt ost med fetthalt 20% eller mer används i matlagningen i mängder om 2 kg eller mer per 100 portioner*	<u>0-3 dagar på 4 veckor</u>	4-6 dagar på 4 veckor	7 dagar på 4 veckor eller oftare	2	2
Som mjölk till måltidsdryck erbjuds	<u>Enbart lättmjölk</u>	Enbart mellanmjölk alt mellanmjölk och lättmjölk	Standardmjölk	2	2
FETTKVALITET	<u>Uppfyller sannolikt SNR</u>	Kan ha problem att uppfylla SNR	Uppfyller sannolikt inte SNR		

*Delkriteriet väger tyngre i totalbedömningen.

SkolmatSveriges Näringskriterier

Vitamin D

	2 poäng	1 poäng	0 poäng	Poäng 2015	Poäng 2014
Fet fisk serveras*	<u>3 dagar på 4 veckor eller oftare</u>	2 dagar på 4 veckor	Mindre än 2 dagar på 4 veckor ¹	2	0
Matfett vid matlagning är D-vitaminberikat	<u>Alltid</u>	Minst hälften av gångerna	Mer sällan eller aldrig	2	1
Smörgåsfett är D-vitaminberikat	<u>Alltid</u>	Minst hälften av gångerna	Mer sällan eller aldrig	2	2
Mjök som måltidsdryck är D-vitaminberikad	<u>Alltid</u>	Minst hälften av gångerna	Mer sällan eller aldrig	2	2
Mjök i matlagning är D-vitaminberikad	<u>Alltid</u>	Minst hälften av gångerna	Mer sällan eller aldrig	2	2
VITAMIN D	<u>Uppfyller sannolikt SNR</u>	Kan ha problem att uppfylla SNR	Uppfyller sannolikt inte SNR		

SNR, Svenska näringsrekommendationer.

*Delkriteriet väger tyngre i totalbedömningen.

¹Fet fisk 1 dag under 4 veckor uppfyller inte delkriteriet men bidrar med poäng till totalbedömningen.

Järn

	2 poäng	1 poäng	0 poäng	Poäng 2015	Poäng 2014
Blodpudding/lever serveras*	<u>1 dag på 4 veckor eller oftare</u>		Mindre än 1 dag på 4 veckor	2	2
En rätt med kött, fisk eller fågel serveras*	<u>16-20 dagar på 4 veckor</u>	12-15 dagar på 4 veckor	0-11 dagar på 4 veckor	2	2
Andel vegetariska rätter med järnrik proteinkälla (tex baljväxter, sojaprotein, huvuddelen ägg)* ¹	80-100%	<u>60-79%</u>	Mindre än 60%	1	0
Baljväxter i salladsbuffén vanligtvis	<u>2 sorter eller fler</u>	1 sort	Förekommer inte	2	1
När pasta serveras erbjuds fullkornsvarianter**	Minst hälften av gångerna		<u>Mindre än hälften av gångerna</u>	0	0
När bröd serveras erbjuds fullkornsvarianter	<u>Minst hälften av gångerna</u>		Mindre än hälften av gångerna	2	2
JÄRN	<u>Uppfyller sannolikt SNR</u>	Kan ha problem att uppfylla SNR	Uppfyller sannolikt inte SNR		

*Delkriteriet väger tyngre i totalbedömningen.

**Delkriteriet väger mindre tungt i totalbedömningen.

¹Om skolan erbjuder en vegetarisk rätt 1 gång/vecka eller mer sällan bidrar inte delkriteriet till totalbedömningen.

Summering

	2 poäng	1 poäng	0 poäng	Poäng 2015	Poäng 2014
Fiber	<u>Uppfyller sannolikt SNR</u>	Kan ha problem att uppfylla SNR	Uppfyller sannolikt inte SNR	2	0
Fettkvalitet	<u>Uppfyller sannolikt SNR</u>	Kan ha problem att uppfylla SNR	Uppfyller sannolikt inte SNR	2	1
Vitamin D	<u>Uppfyller sannolikt SNR</u>	Kan ha problem att uppfylla SNR	Uppfyller sannolikt inte SNR	2	2
Järn	<u>Uppfyller sannolikt SNR</u>	Kan ha problem att uppfylla SNR	Uppfyller sannolikt inte SNR	2	2
TOTALBEDÖMNING	<u>Uppfyller sannolikt SNR</u>	Kan ha problem att uppfylla SNR	Uppfyller sannolikt inte SNR		

Uppfyller sannolikt SNR = Bra!

Kan ha problem att uppfylla SNR = Ok, men skolan bör göra vissa justeringar i matsedeln

Uppfyller sannolikt inte SNR = Mindre bra; skolan bör justera matsedeln